

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

UMĚNÍ V DESIGNU NÁBYTKU

Kristina Zejkanová

Plzeň 2020

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Design

Studijní obor Design

Specializace Design nábytku a interiéru

Bakalářská práce

UMĚNÍ V DESIGNU NÁBYTKU

Kristina Zejkanová

Vedoucí práce: Mgr. art. Jana Potiron, ArtD.

Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity

Plzeň 2020

zadání

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, červenec 2020

.....

podpis autora

Mnohokrát děkuji Mgr. art. Janě Potiron, ArtD. za odborné vedení mé bakalářské práce i přes nestandardní situaci a za cenné rady v průběhu celého studia. Velké díky patří i mé rodině, která mi byla vždy při všem velkou oporou.

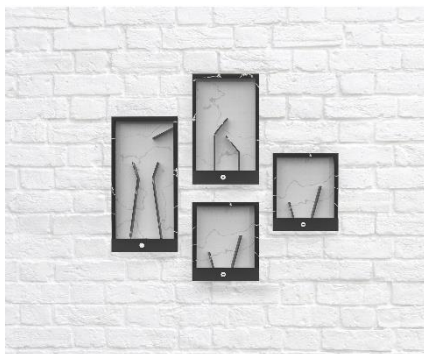
Obsah

1	DÍLO V KONTEXTU MÉ DOSAVADNÍ TVORBY	1
2	VÝBĚR TÉMATU	3
3	POP-ART	3
3.1	UMĚLCI POP-ARTU	6
3.2	POP-ART V DESIGNU NÁBYTKU A INTERIÉRU	6
4	CÍL PRÁCE	8
5	PROCES TVORBY	9
5.1	STUDIUM UMĚLECKÉHO SMĚRU	9
5.2	REŠERŠE – PRVNÍ FÁZE	9
5.3	KONZUMNÍ ŽIVOT	11
5.4	OBALOVÉ MATERIÁLY	11
5.5	BUBLINKOVÁ FÓLIE	11
5.6	REŠERŠE – DRUHÁ FÁZE	12
5.7	ZKOUMÁNÍ MATERIÁLOVÝCH MOŽNOSTÍ	15
5.8	PROCES NAVRHOVÁNÍ	16
5.9	FINÁLNÍ NÁVRH	18
5.10	VOLBA TYPU NÁBYTKU	18
6	TVAROSLOVÍ A TECHNOLOGIE ZPRACOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH KUSŮ	19
6.1	STŮL A STOLIČKA	19
6.2	KOBEREC	22
6.3	ZRCADLO	23
6.4	TAPETA	24
7	POPIS DÍLA	24
8	PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR	26
9	SLABÉ STRÁNKY	28
10	SILNÉ STRÁNKY	29
11	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	32
12	RESUMÉ	34
13	SEZNAM PŘÍLOH	35

1 DÍLO V KONTEXTU MÉ DOSAVADNÍ TVORBY

Když jsem na fakultu designu a umění nastupovala, byla jsem jednoznačně přesvědčená, že design interiéru se stane mým hlavním a jediným zájmem. S každým dalším projektem si ale uvědomuji větší cit pro jednotlivé produkty či menší instalace. Myslím si, že za uplynulé tři roky studia jsem si zvládla vytvořit určitý styl, který mě charakterizuje. Má neznalost a určitá ztracenost při přestupu z všeobecného gymnázia na uměleckou fakultu se překvapivě ukázala jako prospěšná. Začala jsem intuitivně přejímat předměty okolo sebe a transformovat je do užitého umění. Tento přístup mě doprovází doposud a cítím, že se stal důležitou součástí každého navrhování. Snažím se vidět běžné předměty jinak, ráda hledám souvislosti mezi nimi a přidávám jim nový význam. Navrhuji ve stylu tvarové jednoduchosti, zato kladu velký důraz na hlubší význam.

Svou tvorbou chci poukázat na současné problémy a být součástí jejich řešení. Praktickým příkladem tohoto přístupu jsou závěsné popelníky Frammi, které jsem navrhla v rámci soutěže společnosti ProCeram z velkoformátových keramických desek. Projekt vznikl jako reakce na vyhazování nedopalků na zem a nevyužívání veřejných odpadkových košů. Netradiční a výrazný design popelníků Frammi přímo láká k jejich použití.

Obrázek 1 – Kolekce závěsných popelníků Frammi (archiv autora)

Moc ráda se zaobírám také alternativními materiály, které považuji za jeden z hlavních směrů současného a budoucího designu. Díky kombinacím neobvyklých materiálů se často dostávám do kontrastů a překvapivých momentů. V minulém ročníku jsem se snažila zamezit lepení žvýkaček pod stůl a použila silikon na spodní povrch stolu. Spojení dubového masivu a silikonu určeného pro sochaře byl docela oříšek, ale i přes malá úskalí vznikl elegantní kavárenský stolek.

Obrázek 2 - Kavárenský stolek Amanita (archiv autora)

Dalším projektem, který se nesl v duchu experimentu s materiálem, je Koko Chanel, kolekce dámského psaníčka a pánských motýlků z recyklovaného skořápkového materiálu. Produkty jsem navrhla do soutěže Kruhy na vodě, která propojuje řemesla a tradice s moderním designem. Název kolekce a materiál, z kterého je vyrobena, zřejmě mluví samo za sebe.

Obrázek 3 - Kolečce Koko Chanel (archiv autora)

2 VÝBĚR TÉMATU

Téma umění v designu nábytku mě fascinovalo svou obrovskou možností inspirace. Z dějin designu je zřejmé, že vizuální stránka předmětů byla významně ovlivněna probíhajícím uměleckým směrem. Designéři se snažili pochopit poselství jednotlivých stylů a transformovat své poznatky do užitého umění. Doposud jsem se obdobným námětem nezabývala, a právě proto jsem jej přijala jako novou výzvu.

Poměrně dlouhou dobu jsem strávila rozjímáním, který výtvarný styl parafrázuji nebo z něj načerpám inspiraci pro návrh interiérového prvku. Výběrem konkrétního uměleckého směru jsem chtěla reflektovat sebe sama a vyjádřit svůj pohled na současný design. Právě proto se stal mou finální volbou pop art. Jak jsem již zmínila, ráda přejímám věci z běžného života a aplikuji je do designu. Obdobným způsobem pracuje i tento umělecký směr. Zároveň mi pop art imponuje svými myšlenkami. Vzhledem k tomu, že poukazuje především na konzumní život společnosti, je dle mého názoru aktuální i nyní.

3 POP-ART

Pop-art neboli populární umění je umělecký směr, který vznikl v padesátých letech 20. století ve Velké Británii, později současně probíhal i ve Spojených státech amerických. Svému největšímu rozsahu se těšil v další dekádě. Svou existencí reagoval na příliš

sofistikovaný abstraktní expresionismus¹ a chtěl nabídnout umění, které je pro širokou veřejnost, je snadno pochopitelné, přímočaré a bez skrytých významů. Toto období bývá označováno za zlomový bod, který smazal pomyslné hranice mezi vysokým a nízkým uměním. Zatímco vysoké umění je pro vysoce postavenou společnost s vytríbeným vkusem, nízké umění je jednoduché, masové a snadno dostupné.² Právě to byl jedním z důvodů, proč se stal okamžitě oblíbený napříč společnostmi. Dnes o něm laická veřejnost často hovoří jako o retro stylu.

Významný vliv na náplň směru měl francouzský výtvarník Marcel Duchamp, jenž byl hlavním představitelem dadaismu. *V roce 1913 vytvořil Marcel Duchamp svůj první „ready-made“ - běžný předmět, který se dříve používal k jiným účelům a nyní byl prezentován jako umělecké dílo.*³ Dalším inspirativním a vlivným umělcem byl belgický surrealista René Magritte, který experimentoval s banalitou a posouval ji dál. I pop art nalézal krásu v každodennosti a povýšil trivialitu na téma hodné uměleckého zpracování. Nová generace umělců čerpala z věcí, které všichni dobře známe a už je ani pro jejich všednost nevnímáme. Když je ale umělec použil ve svém díle, okamžitě vzbudil pozornost a vyvolal diskusi. *Otevřely se tak hranice mezi uměním a všedním dnem, mezi uměním a kýčem a objevila se nová naděje na jednotu a na umění bez jakýchkoli bariér.*⁴

Jak jsem již zmínila, hlavním tématem pop-artu se stal konzumní život. Poválečná situace v Americe v polovině minulého století byla na výborné úrovni, a proto se nesla nejen v duchu radosti a bezstarostnosti, nýbrž i konzumerismu. Zásadní poselství pop-artu je dokonale obsaženo v díle anglického umělce Richarda Hamiltona, jež nese

¹ Abstraktní expresionismus v 50. a 60. letech 20. století silně citový proud abstraktního malířství, kladoucí důraz na bezprostřední výrazovost malířského projevu rytmem, dynamičností, harmonií, barevností, rukopisem atd., JAN BALEKA, Výtvarné umění: [výkladový slovník], 2010, Praha: Academia, str.8, [cit. 2020-03-11.], ISBN: 978-80-200-1909-7

² PLESCHER, Matt, Is it useful to think of art in terms of high and low?, The Rapidian [online], 2013, [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.therapidian.org/high-and-low-art>

³HODGE, Susie, Stručný příběh umění: kapesní průvodce klíčovými směry, díly, tématy a technikami, Vyd. 1, Praha, 2018, str. 214, [cit. 2020-04-14], ISBN 978-80-271-0685-1

⁴ RUHRBERG, Karl. Umění 20. století: [malířství, sovitury a objekty, nová média, fotografie,], I. díl. Editor Ingo F Walther, Köln: Taschen, 2011, [cit. 2020-02-15]., ISBN 978-3-8365-3519

postmodernu, jež vznikla ke konci 20. století, byl pop art jedním z esenciálních inspiračních zdrojů.

3.1 UMĚLCI POP ARTU

Kromě Warhola a Hamiltona určitě stojí za zmínku i jména uměleckých velikánů jako Roy Lichtenstein, který se proslavil zvětšováním komiksových políček na rozměrná plátna, Tom Wesselman, jenž je známý především svými pestrými stylizacemi ženského těla, nebo třeba Jasper Johns, David Hockney, Robert Rauschenberg a další.

Zajímavým faktem byl i zvrát v úloze umělce. Roku 1963 pronesl Larry Rivers, americký výtvarník a hudebník, následující: *„Umělec je v téhle zemi poprvé na jevišti. Už nešaškuje ve sklepech nad něčím, co možná nikdo neuvidí. Je teď a tady, v přímém světle pozornosti.“*⁷

3.2 POP ART V DESIGNU NÁBYTKU A INTERIÉRU

V padesátých a šedesátých letech existovalo umění s produktovým designem v jakési symbióze. Oba světy se doplňovaly, byly si navzájem inspirací, reagovaly na sebe. Nábytek přímo ztělesňoval charakter nejšťastnější periody dvacátého století. Byl hravý, mladistvý, vtipný, ironický a častokrát hraničil s kýčem. Minimalismus tvarosloví produktů kontrastuje výrazným, dalo by se říct až umělým, barvám a jejich neotřelým kombinacím. Geometrické tvary převládají nad amorfními a markantním znakem je symbol opakování prvků. Vzhledem k takřka nulovým ekologickým problémům v tomto období se designéři příliš netrápili nad negativním dopadem použitého materiálu, a proto svět produktového designu ovládl plast. Poprvé se tedy objevuje nábytek z opravdu levných materiálů. Produkty jsou navrhovány takovým způsobem, aby byly vhodné pro sériovou výrobu a skutečně masovou produkci.⁸ Svět tak rychle zaplavují barevné celoplastové židle od Venera Pantona, které se spolu s pohovkou Bocca ve tvaru červených rtů od Studio 65 a pohovkou Marshmallow od amerického designéra George Nelsona dostávají mezi největší ikony světového designu. Nejen materiálův,

⁷ RIVERS, Larry, [cit-03-11-2020]. Dostupné také z : <https://www.reflex.cz/clanek/causy/73752/andy-warhol.html>

⁸ KOLESÁR, Zdeno, Kapitoly z dějin designu, Praha: VŠUP, 2009. ISBN: 978-80-86863-28-3

ale i tvarový experiment definoval nové možnosti v přístupu k nábytku a změnil pohled na jejich používání. Kritizuje modernismus, jeho funkčnost a racionálnost, zatímco se stává základním kamenem postmoderního designu v osmdesátých letech, který bývá vnímán jako návrat pop-artu.⁹

Obrázek 5 – Bocca Lips Sofa, Studio 65, Salvador Dalí

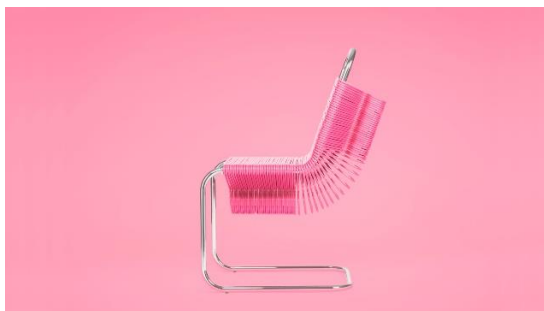
I po uplynutí několika dekád stále zaznamenáváme čerpání inspirace v populárním umění. Drtivá většina produktů pracuje se zmíněným uměleckým směrem poměrně prvoplánově a používá typické pop-artové motivy jako komiks či obrazy Andyho Warhola jako potisk nebo třeba čalounění. Řekla bych tedy, že jeho aplikace spočívá povětšinou na úrovni grafického designu.

Obrázek 6 - Pop Art Dining Chair, Luxe Furniture

⁹ ARSEN, Jan, A Short Guide Through the History of Pop Art and Design, Widewalls [online], 2016. Dostupné z: <https://www.widewalls.ch/pop-art-design/>

Menšinou skupinou jsou předměty, které se k pop-artu vrací nejen po vizuální stránce, ale především na směr ideově navazují. Současným nábytkem, který se dle mého názoru myšlenkově ukázkově vrací k pravé podstatě pop-artu, je Coat Check Chair od úspěšného designéra Joeya Zeledóna. Jeho přístup, díky kterému vytvořil židli z plastových ramínek na oblečení, je pro mě velmi inspirativní, neboť dokonale splňuje všechny podstatné znaky pop-artu, i když to paradoxně autorův záměr nebyl. Funkční židle je vyrobena z ohýbané leštěné ocelové konstrukce, na kterou jsou navlečena plastová šatní ramínka, která se v případě potřeby dají kdykoli sundat a použít klasickým způsobem. Design židle je díky použití irelevantního prvku nepřehlédnutelný. Objevuje se motiv opakování, vhodnost pro sériovou výrobu, inspirace každodenním životem, trivialita, tvarový minimalismus, hravost, vtip, mladistvost, plast jako stěžejní materiál a umělá barevnost.

Obrázek 7 - Coat Check Chair, Joey Zeledón Studio

4 CÍL PRÁCE

Již od úplného počátku se lidstvo učí od svých předků. Znalosti a dovednosti se předávají z generace na generaci. Mladí si nabyté znalosti upravují dle svého a se svými nápady je aplikují do praxe. V umění a designu to platí dvojnásob. Ačkoli inspirace historií nemusí být znatelná na první pohled, téměř vždy, alespoň podvědomě čerpáme motivy a principy z dávno existujících zásad a myšlenek. Svou bakalářskou práci se vracím zpět do minulosti a hledám podnětnou inspiraci pro svůj nábytek.

Pop-art patří díky své popularitě mezi jeden z nejvýraznějších směrů dvacátého století. Fascinuje mě, že nyní, o více než půl století později v něm nalzáme určitou

nadčasovost a možnost smysluplné aplikace v současné době. Kdy jindy poukázat na konzum a materialismus, když ne právě teď. Mým cílem je navrhnout kolekci interiérových prvků, kterou upozorním na jeden z dnešních fenoménů, konzumní život. Tento životní styl však nemám v úmyslu kritizovat. Spíše chci na skutečnost úsměvně zareagovat a v díle promítnout aktuální trendy, které naši západní společnost výstižně charakterizují.

5 PROCES TVORBY

5.1 STUDIUM UMĚLECKÉHO SMĚRU

Veškerým rešerším a skicám předcházelo důkladné studium vybraného uměleckého směru z tištěných i webových zdrojů. Získané informace jsem mezi sebou porovnávala a analyzovala charakteristické rysy pop-artu, které jsou dle mého názoru signifikantní a chtěla bych je při navrhování dodržet. Základní myšlenkou, od které se celá má práce odvíjela, bylo poukázání na konzum a současné tendence, kterými jsme nyní významně ovlivněni. Stejně důležitým prvkem, jenž v mé bakalářské práci hraje roli, je experiment s materiálem, který není pro nábytkářství typický.

5.2 REŠERŠE – PRVNÍ FÁZE

První fáze navrhování, kdy designér zjišťuje, co vše již existuje, mě doprovázela opravdu dlouhou dobu. Určitá forma rešerše proběhla už při prostudování uměleckého směru. Seznamovala jsem se s autentickým nábytkem padesátých a šedesátých let. Zároveň jsem si prohlédla i pozdější postmoderní nábytek, který z toho z poloviny století vyplývá. Následně jsem sbírala inspiraci ze současného designu, který tvoří ve stylu pop-art. Značnou pozornost jsem věnovala i produktům, které experimentují s materiálem a snaží se změnit stereotypní pohled na předměty z každodenního života.

Jak jsem již zmínila v bodě 3.2, velmi mě zaujal přístup Joeya Zeledóna v jeho práci Check Coat Chair. Dalším nábytkem, který můžeme uvést v kontextu s termínem pop-art, je Blowing Stool z kolekce Blowing Series od Seungjin Yang. Umělec zkoumá tvarové a materiálové vlastnosti a možnosti každodenního předmětu – balónku. Snaží se v pomíjivosti nafukovacích balónků najít stálost a udržet jejich život aplikací několika

vrstev epoxidové pryskyřice na jejich povrch. Obyčejnou dětskou hračku tak přetváří v originální funkční nábytek, který zaujme na první pohled.

Obrázek 8 - Orange Blowing Stool, Seungjin Yang

Soft Cabinet od nizozemského studia Dewi van de Klomp stejně jako předchozí produkty mění náš pohled na materiál. Kreativním a vtipným způsobem dokazuje, že i měkká pěna může být použita v nábytkářském průmyslu. Dewi van de Klomp studuje potenciál materiálu a nechává předměty uvnitř skříňky, aby samy nábytek vytvarovaly. Opět se setkáváme s pokusem o zvýšení hodnoty levného materiálu.

Obrázek 9 - Soft Cabinet, Studio Dewi van de Klomp

Po první fázi rešerše jsem se rozhodla hlouběji prostudovat detailněji pojem konzum, který je klíčovým pojmem mého projektu.

5.3 KONZUMNÍ ŽIVOT

Konzumní život neboli konzumerismus je spojován s pojmy jako nadprodukce, nadspotřeba a materialismus. Je to životní styl, který je typický zejména pro vyspělé země v Evropě a Americe a jejich velkoměsta. Na rozdíl totiž od chudých obyvatel rozvojových zemích nenakupujeme pouze pro uspokojení základních potřeb, ale i pro krátkodobé potěšení, protože zboží je levné, dostupné a necháváme se jednoduše ovlivnit atraktivními reklamami, křiklavými nápisy hlásajícími slevy a neúporným tlakem ze strany sociálních sítí.¹⁰ Lehce bizarním, avšak nyní již normálním, faktem je, že dnešní zákazník ani nemusí opustit svůj dům, protože může nakupovat z pohodlí svého domova. Stačí několik kliknutí a zboží můžeme mít během pár hodin doma. Kromě objednaného produktu nám dorazí i krabice plná syntetického obalového materiálu, který má zboží co nejlépe ochránit.

5.4 OBALOVÉ MATERIÁLY

Právě obalový materiál se stal základním kamenem mé bakalářské práce. S rostoucí oblibou (nejen) online nakupování roste i spotřeba obalových materiálů, se kterými se setkáváme dennodenně, ať už si koupíme cokoliv. Plastové obalové fólie, pěnový kuličkový polystyren, bublinková fólie, igelitové sáčky a polystyrenové pelety. To všechno jsou materiály, které vnímáme jako jednorázové, laciné, v určitém směru nepotřebné a dle mého názoru výborně charakterizují konzum.

5.5 BUBLINKOVÁ FÓLIE

Když jsem řešila, se kterým z výše uvedených materiálů budu tvořit, nahlédla jsem do historie a okamžitě věděla, že bublinková fólie je to pravé. Zaujala mě totiž skutečnost, že fólie měla původně sloužit jako 3D tapeta. Byla vyrobena roku 1957 inženýrem Alfredem Fiedlingem a vynálezcem Marcem Chavannesem na zakázku pro newyorského designéra. Trojrozměrná plastová tapeta však nenadchla a idea byla na

¹⁰ BRÁZDIL, Oto, Konzumní společnost jako civilizační choroba společnosti globalizované, Parlamentní listy [online], 2017. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/profily/Oto-Brazdil-100056/clanek/Konzumni-spolecnost-jako-civilizacni-choroba-spolecnosti-globalizovane-79599>

další roky zapomenuta. Až roku 1960 si dvojice uvědomila jistý potenciál v obalovém průmyslu a brzy nato založili společnost Sealed Air a nastartovali masovou výrobu. V současné době je bublinková fólie, vyrobená z nízko hustotního polyethylenu (LDPE), nejčastěji využívaným obalovým materiálem na světě.¹¹ Vzhledem k pozoruhodné minulosti předmětu, se tak mým osobním cílem stalo vrátit bublinkovou fólii do prostředí, pro které byla původně navržena – do interiéru, a tím opět povýšit její charakter.

5.6 REŠERŠE – DRUHÁ FÁZE

Ve chvíli, kdy jsem si stanovila, že budu pracovat s bublinkovou folií a aktuálním fenoménem jménem konzum, opět jsem využila internet pro to, abych zjistila, jak s obalovými materiály pracovali designéři a umělci přede mnou.

Mým oblíbeným příkladem je italská značka PKGSP, vyrábějící tašky a kabelky z různých obalových materiálů, které plně nahrazují tradiční textilie a tím dodávají produktu zvláštní kouzlo. Precizní zpracování a kvalitní současný design levné materiály úspěšně povyšují na plnohodnotnou alternativu nákladných látek.

Obrázek 10 - Bubble Wrap Bag, PKGSP

Bublinková fólie a její původní účel zaujaly i britského umělce Michaela Ivesona, který ji použil v rámci své instalace s názvem Corridor jako stěny výstavního prostoru.

¹¹ GABRIELA, Vynález bublinkové fólie, 2018 Dostupné z: <https://www.top-obaly.cz/clanky/vynalez-bublinkove-folie>

Celkový efekt navíc podpořil černým nátěrem a vnitřním podsvícením, což fólii opět přidalo na hodnotě.

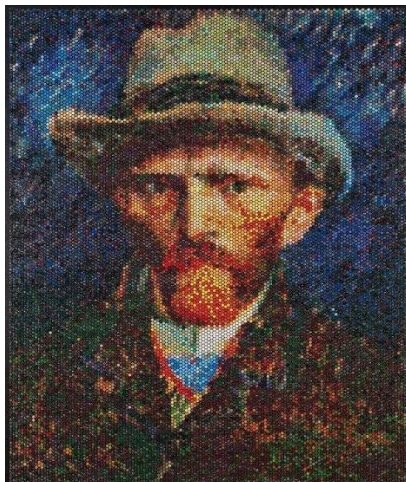
Obrázek 11 - Corridor, Michael Iveson

S bublinkovou fólií se nesetkáváme pouze v produktovém a interiérovém designu, nýbrž i ve světě módy. Craig Green na London Fashion Week roku 2019 představil úspěšnou kolekci F19, jejíž tvarosloví a charakter vychází z principu bublinkové fólie. Opět se narážíme na motiv zvýšení estetické hodnoty odpadového materiálu a boření hranic mezi tím, co je vnímáno jako levné a co jako luxus.

Obrázek 12 - F19, Craig Green

Ani malíři nezůstávají pozadu. Bradley Hart vytváří impozantní díla vpichováním barev injekční stříkačkou do jednotlivých bublinek fólie, která mu slouží jako malířské plátno.

Obrázek 13 - Vincent, Bradley Hart

Kolekce skleněných mís, jež nese název Bubbles, vznikla pod vedením předního českého designéra Ronyho Plesla a nabízí odlišný pohled na obalový materiál než předchozí zmíněné práce. Designér nevyužívá přímo fólii pro svou tvorbu, ale nechává se inspirovat její strukturou a elegantně propojuje mechanické a estetické vlastnosti obalu a křehkého obalovaného předmětu.

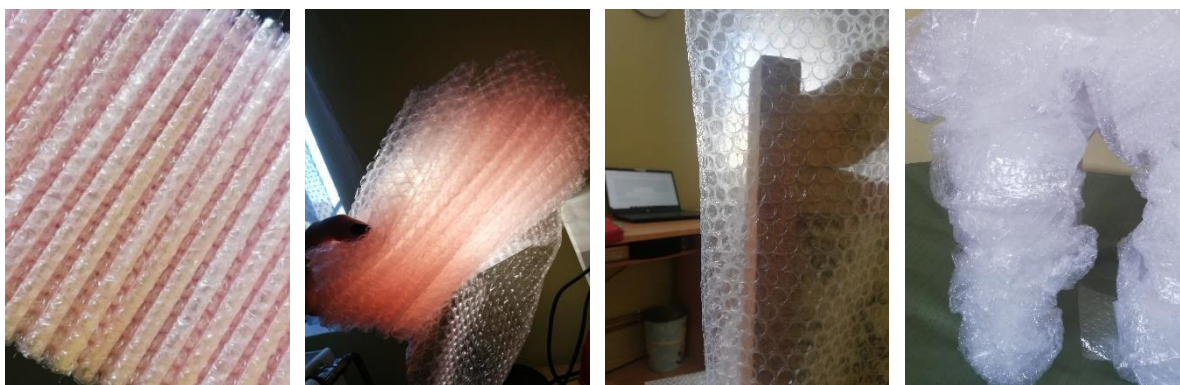

Obrázek 14 - Bubbles, Rony Plesl

Množství různých přístupů a variací použití bublinkové fólie mi potvrdilo, že nekonvenční vnímání materiálu nám otevírá spoustu možností a že ochranná fólie má velký potenciál i v jiných oblastech než jen v obalovém průmyslu.

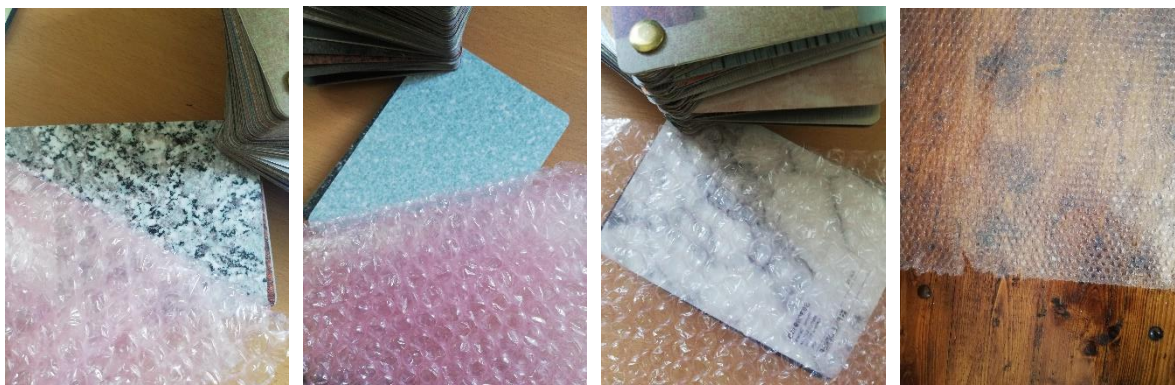
5.7 ZKOUMÁNÍ MATERIÁLOVÝCH MOŽNOSTÍ

Ačkoli je skicování nedílnou součástí metodologie designu, v mém případě byly hlavní náplní při navrhování materiálové zkoušky. Před vytvořením finálního návrhu bylo potřeba co nejlépe prozkoumat vlastnosti bublinkové fólie v praxi. Zkoušela jsem ji vrstvit, skládat, lepit, řasit, mačkat, šít, trhat, tavit, prosvěcovat lampou, lakovat, plnit silikonem i vytvrdit pryskyřicí. Některé pokusy dopadly poměrně dobře a viděla jsem v nich větší potenciál, jiné byly méně úspěšné a nemělo smysl je dále rozvíjet.

Obrázky č. 15 - Materiálové zkoušky (archiv autora)

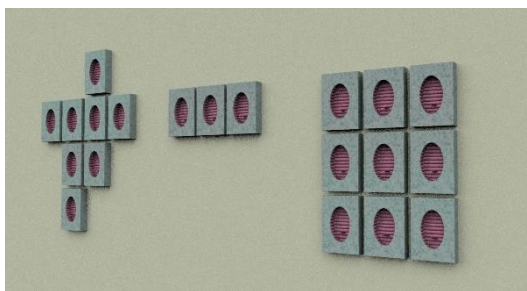
Dalším krokem bylo zhodnocení materiálových variací. Fólii jsem kombinovala jak s obdobně levnými, tak i s dražšími materiály. Přímou se nabízelo bublinkovou fólii zkombinovat s křehkým materiálem jako je sklo. Přiložením plastové fólie k přírodnímu kameni nebo dřevu jsem zase docílila neotřelého kontrastu.

Obrázky č. 16 - Materiálové zkoušky (archiv autora)

5.8 PROCES NAVRHOVÁNÍ

Jedním z prvních návrhů, který jsem rozvíjela, byl design výstavního nábytku do komerčních prostorů. Chtěla jsem propojit obalový materiál s vystavovaným zbožím v prodejně a navodit dojem stále zabaleného produktu. Později jsem si uvědomila, že kombinace HPL laminátu s bublinkovou fólií a celkové provedení závěsných výstavních skříněk by na sebe přitahovaly pozornost více než samotný nabízený produkt. Takový projekt by byl nepochybně kontraproduktivní, a proto jsem se rozhodla vyrazit jinou cestou.

Obrázek 17 - První návrh (archiv autora)

Vrátila jsem se k původní myšlence a vycházela z použití fólie způsobem, který všichni známe – obalováním. Současně jsem se snažila o smazání hranic mezi obalem a nábytkem připraveným k použití. Soustředila jsem se tak na nalezení principu, který budu moci aplikovat. Obalovala jsem náhodné předměty ve svém okolí a pozorovala, jak na mě pod vrstvou plastu působí.

Zajímavým momentem je nepochybně princip pixelizace, kdy vzduchové bublinky rozostří strukturu materiálu pod nimi. Fólie taktéž lehce zakryje předmět pod ním, a ne vždy tak dokážeme dokonale určit, co se pod ní skrývá. Takový přístup by se dal velmi účelně využít v úložných prostorech jako náhrada skla.

Obrázky č. 18 - Materiálové zkoušky (archiv autora)

Obalení měkkých či extrémně odolných předmětů by byl poměrně ironický postoj. Jednou z cest je i zabalení živých organismů, díky které bych přinesla do svého díla dávku absurdity. Přehnané množství fólie ještě lépe vystihne konzumerismus, na který chci upozornit.

Obrázek 19 - Materiálové zkoušky (archiv autora)

V hlavě jsem měla mnoho směrů, kterými je možné se vydat, a proto bylo načase myšlenky usměrnit a určit si cestu, kterou se vydám, která bude mít největší sílu, jak vizuální, tak i ideovou, a která bude mít v kontextu se zadáním bakalářské práce opostatnění.

5.9 FINÁLNÍ NÁVRH

Ačkoli má bublinková fólie potenciál i pro funkční nábytek vhodný do sériové výroby, přiklonila jsem se pro koncept umělecké instalace, která lépe vystihne myšlenky, jež chci ostatním předat. Svou bakalářskou práci tedy koncipuji jako instalaci, část interiéru, kterou ironicky zabaluji do obalového materiálu. Instalace sestává z kosmetického stolku, stoličky, koberce a tapety.

5.10 VOLBA TYPU NÁBYTKU

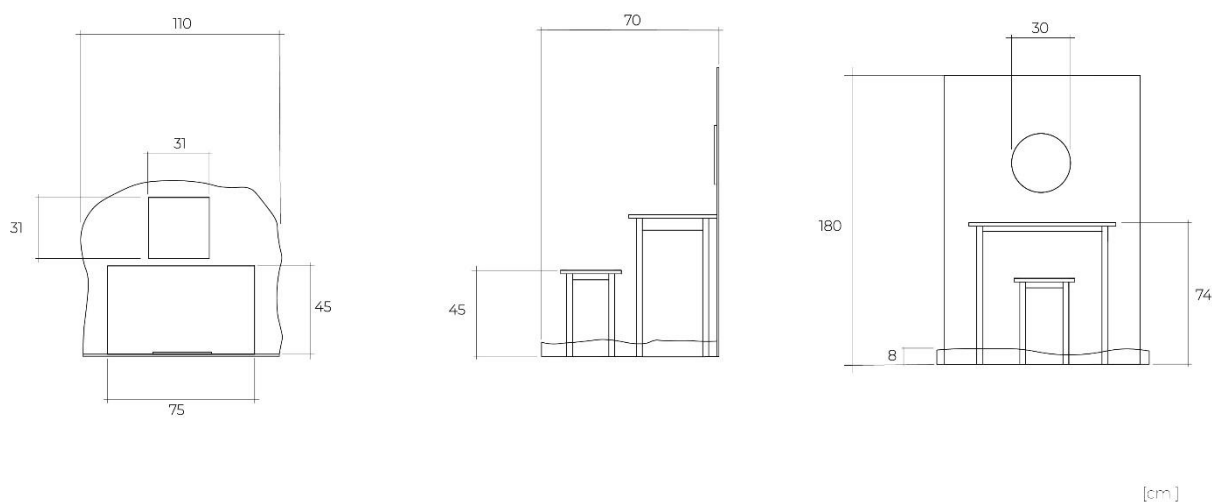
Je obecně známo, že v padesátých letech minulého století byla žena vnímána jako hlava domácnosti. Ženy bývají taktéž považovány za značně větší konzumenty než muži. A proto právě na ně pop artoví designéři cílili. I já tento aspekt zohledňuji ve své práci a typ nábytku volím dle toho.

Zaměřila jsem se na část místnosti, kterou sama považuji za zbytečnou a v určitém smyslu absurdní – koutek s kosmetickým stolem. Toaletní stůl se zrcadlem, stoličkou a chlupatým kobercem je stále častěji k vidění na nejrůznějších sociálních platformách jako jeden ze symbolů ideálního života mladé ženy. Stále více a více dívek a žen se rozhodne vyčlenit si místo v interiéru a dostatečný finanční obnos pro realizaci doslova „instagramového zákoutí“, kde se budou mohou zkrášlovat. Ačkoli je kosmetický stůl nyní společností vnímán jako takzvaný *must-have*¹², já osobně tento trend považuji za úsměvný a zastávám názor, že kosmetický koutek nepatří mezi nezbytně nutné vybavení domácnosti, a vnímám jej spíše jako přepych a následek tlaku ze stran sociálních sítí. Právě to je důvod, proč jsem jej ironicky vybrala jako část interiéru, která je společností vnímána hodnotná, a potřebuje tedy ochránit obalovým materiálem, aby nebyla poškozena.

¹² Must-have produkt je módním produktem, který by chtěl vlastnit každý., přeloženo z angličtiny, dostupné v originále na [www: https://www.merriam-webster.com/dictionary/must-have](https://www.merriam-webster.com/dictionary/must-have), 26. 5. 2020

6 TVAROSLOVÍ A TECHNOLOGIE ZPRACOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH KUSŮ

Tvarosloví mnou navrženého nábytku je velmi minimalistické. Jedná se o archetypy interiérových prvků, jejichž design vychází z čistě praktických funkcí. Jejich vizuální stránka je oproštěna od jakýchkoli estetických detailů. Myšlenku jsem podpořila volbou použitého materiálu – masivní smrk, který je levným a hojně využívaným materiálem. Každá část kosmetického koutku je svým způsobem bezcenná, co se designu týče, a vzhledem k nulové estetické kvalitě nemá smysl je chránit obalovým materiálem.

Obrázek 20 - Rozměry (archiv autora)

6.1 STŮL A STOLIČKA

Nejdříve jsem měla v úmyslu nábytek vyrobit a ve finále každou část zabalit. Po nespočtu zkoušek aplikace fólie na hotový nábytek jsem si uvědomila, že řemeslné zpracování zřejmě nebude, co se kvality týče, zdaleka ani z poloviny splňovat mou představu, a proto bude potřeba pozměnit postup výroby.

Obrázky č. 21 - Materiálové zkoušky (archiv autora)

Nechala jsem si tedy nařezat smrkové hranoly o rozměrech profilu 3 x 3 cm, které jsem nijak povrchově neupravovala, a poté začala přímo na nich šít bublinkové povlaky. Na každou část stolu a stoličky jsem použila 4 vrstvy průsvitné fólie, které jsem na všech hranách prošila, aby kolem dřeva co nejlépe držela. Růžovou fólii jsem poté našila na jednotlivé hrany, a tím jsem znovu obnovila hranatý tvar hranolů a desek, který se při předchozím šití ztratil.

Obrázky 22 – Proces výroby (archiv autora)

Obalené hranoly a desky jsem poté zkompletovala za použití nábytkářských kolíků a disperzního lepidla na dřevo D3. V částech, kde docházelo k lepení bylo potřeba fólii

vyříznout a lehce zatavit, aby vrstva byla co nejtenčí a plochy hranolů k sobě co nejlépe přiléhaly. I přes odstranění plastu v konkrétních místech vznikly drobné mezery a stolička i stůl nebyly dokonale pevné. Proto jsem se rozhodla namáhané spoje pro jistotu sešroubovat a místa dodatečně překrýt fólií, abych zachovala minimalistický vzhled výrobků.

Obrázek 23 – Proces výroby (archiv autora)

Tento přístup, kdy řemeslníkoví zasahují do práce a v polovině procesu na materiál aplikují obal, přidává na absurditě propojeného vztahu mezi výrobkem a obalem.

Obrázek č. 24 - Stůl a stolička (archiv autora)

6.2 KOBEREC

Imitace koberce z bublinkové fólie vznikla nastříháním dlouhých pásů a následnému sešití nylonovou nití do svazků po pěti kusech. Ty jsem následně se sešila do plošného koberce obdélníkového tvaru. Vodorovné uspořádání pásových svazků by v nás měl evokovat tkané koberce a výrazná výška fólie zase připomíná chlupaté kožešinové koberce. Aby plastový koberec nepůsobil příliš staticky, přidala jsem zdánlivě náhodná zvlnění. Nepravidelná výška a šířka pásů dodávají koberci lehký pohyb.

Obrázek č. 25 - Detail koberce (archiv autora)

6.3 ZRCADLO

Kulaté zrcadlo o průměru 33 cm se vyznačuje jednoduchostí a minimalismem stejně jako předchozí produkty. Několik vrstev prošívané fólie stylově odkazuje na tvarosloví koberce a zároveň jejich přesah vytváří kolem základního typu zrcadla tenký rám. Bublinkovou fólii jsem aplikovala i přes samotnou plochu zrcadla, abych docílila úplného zabalení a zároveň podpořila moment absurdity, jelikož v obraz v zrcadle bude rozostřený.

Obrázek č. 26 - Zrcadlo (archiv autora)

6.4 TAPETA

Tapeta z bublinkové fólie je detailem, který doplňuje instalaci, a zároveň nejpodstatnějším článkem, ze kterého celá myšlenka vychází. Pokud by má práce byla instalována v reálném prostoru a tapeta měla být skutečně upevněna na stěnu, bylo by potřeba k aplikaci použít lepidlo na vinylové tapety.

7 POPIS DÍLA

Instalace, zobrazující zátiší s kosmetickým stolem, je atypická a výstřední kvůli svému celkovému charakteru, jelikož na každou část nábytku používám bublinkovou fólii v různém provedení a tím rozvádím původní ideu pro použití fólie jako tapety v interiéru. Instalace má za cíl upoutat na sebe pozornost, diváka pobavit ironií a v ideálním případě jej donutit k zamyšlení se nad aktuálním problémem konzumerismu. Zároveň nám připomene nebo někomu teprve představí původní cílové prostředí pro použití bublinkové fólie a myšlenku následně rozvádí. Dílo taktéž poukazuje na nekonvenční způsob použití levného obalového materiálu.

V konceptu vyzdvihuji momenty, které umocní finální dojem z díla. Řemeslným zpracováním bublinkové fólie ve formě ručního šití poukazuji na absurditu obalového

průmyslu a dnešního světa obecně, kdy obal je právě to, co produkt prodává. Velmi často se při koupi rozhodujeme na základě vizuální stránky obalu. Právě proto výrobci věnují mnoho energie pro vyladění perfektního obalu, někdy i na úkor kvality obsahu. To je pravý důvod, proč jsem na stůl a stoličku použila ne zcela kvalitní stavební materiál – masivní smrk. Do práce jsem chtěla vnést i umělecký element a odkaz na pop artové umění 50. a 60. let, a proto využívám barevné lemování druhým typem fólie, které v přeneseném významu symbolizuje díla amerického umělce Roye Lichtensteina. V jeho velkoformátových kopiích komiksů vidíme kombinace tečkovaných ploch, které vznikly při tisku na levný papír, a silných černých čar. I nábytek v mé instalaci se skládá z obrysových linií, lemování, a puntíkových ploch ve formě pravidelného rastru bublinkové fólie.

Důležitou součástí je i forma prezentace mého projektu, a proto jsem se pro nafocení prezentačních fotek rozhodla využít modelku, která má na sobě oblečení taktéž z bublinkové fólie. Myslím si, že forma, kterou jsem fotografie pojala, dodává celé bakalářské práci rám a podporuje hlavní ideu díla.

Obrázek č. 27 - Prezentační fotografie (archiv autora)

8 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Jako přínos mé bakalářské práce vnímám svou snahu o umělecké ztvárnění současného fenoménu – konzumního života. Vtipným způsobem na problém reaguje a vybízí diváka k zamyšlení. Z určitého hlediska považuji za benefit i návrat k prapůvodnímu způsobu použití bublinkové fólie. Zakomponování obalového materiálu do nábytku může

přispět ke změně názoru na laciné materiály a může inspirovat další designéry a umělce k využívání každodenních předmětů kolem sebe k tvorbě.

Má práce s sebou zároveň přináší možnosti, jak ji dále rozvést. Osobně si dokážu představit celý interiér kompletně obalený obdobným způsobem do bublinkové fólie. Taková instalace by nepochybně získala na síle a stala se tak zábavným místem pro děti i dospělé. Návštěvník by na sebe nechal působit vliv celoplastového interiéru, který by vedl k jistě zajímavému zážitku.

Obrázek 28 - Prezentační fotografie (archiv autora)

9 SLABÉ STRÁNKY

Slabou a zároveň i silnou stránkou je rozhodně kontroverznost celkového konceptu. Jsem si vědoma, že má myšlenka reakce na konzumní společnost a rapidně rostoucí

obalový průmysl nemusí být zcela pochopena a extravagantní instalace bude pro diváka pouhým plýtváním materiálu.

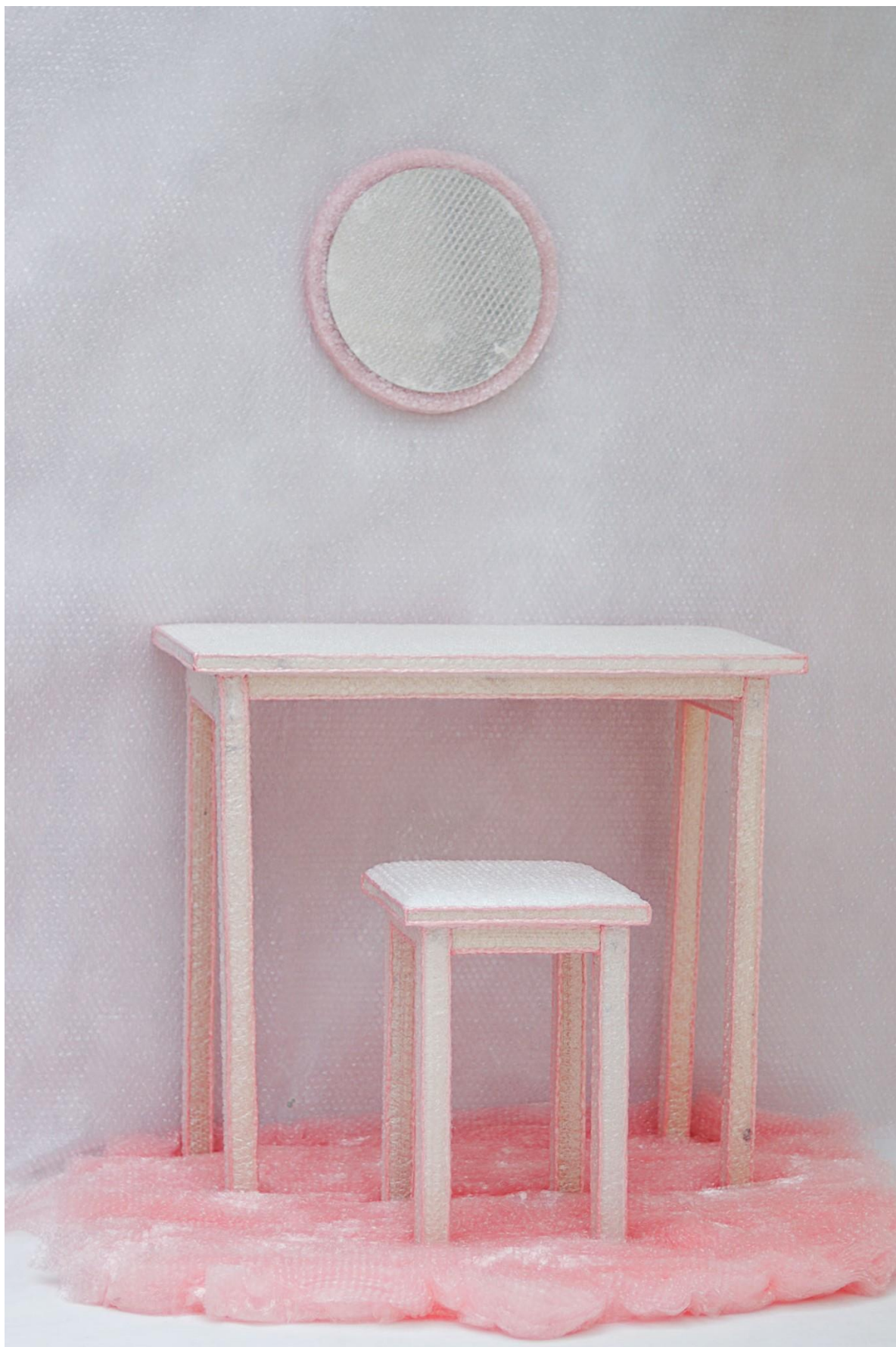
Kvůli zhoršujícímu se stavu planety může být má práce spojována s přívlastky jako neekologická a nezodpovědná, neboť už při pouhých zkouškách materiálu jsem spotřebovala ohromné množství plastu.

Jako slabší stránku vnímám i provedení stolu a stoličky. Některé hrany na sebe kvůli vrstvě fólie mezi sebou stoprocentně nedoléhají, a proto bylo potřeba do nábytku zasáhnout ještě později finálními úpravami v podobě sešroubování, lepení a doplňkového přišívání fólie a lemování. Chybami jsem se ale poučila a pokud bych nábytek vyráběla znovu, vím, jak bych podobným vadám a nedostatkům předešla.

10 SILNÉ STRÁNKY

Jak jsem již zmínila výše, kontroverznost může být i silnou stránkou. Spornost uměleckých děl bývá obecně vnímána jako klad, neboť právě tato díla vyvolávají diskusi a nezůstávají nepovšimnuta okolím. Sama jsem s konceptem jednotlivých elementů spokojená, neboť se mi přes množství možností podařilo propojit myšlenky a každá věc má svůj důvod a význam.

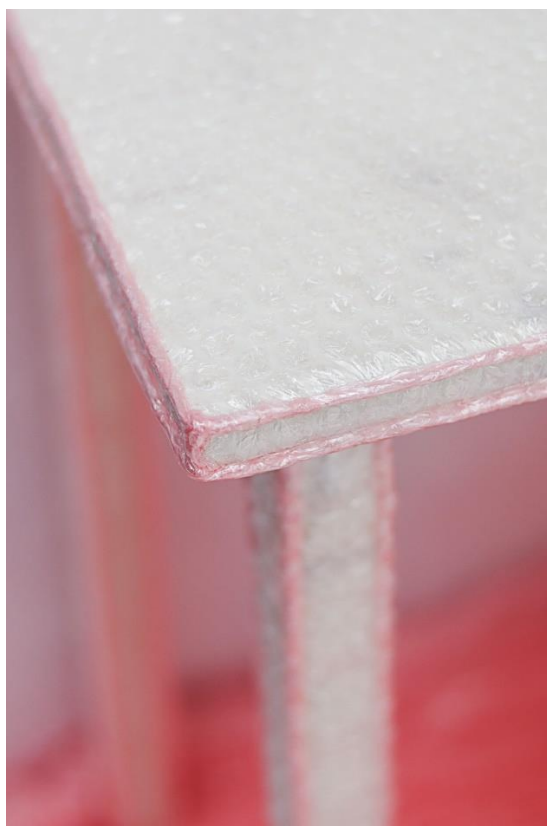
Jako pozitivní hodnotím i svůj pokus o použití irelevantního, a především levného, materiálu v nábytkářství. Ačkoli je má bakalářská práce koncipována jako instalace, nábytek je plně funkční a může být používán. Věřím, že způsob, kterým jsem k projektu přistupovala, bude pro ostatní alespoň trochu inspirativní.

Obrázek 29 - Finální fotografie (archiv autora)

Obrázek 30 - Detail stolu (archiv autora)

Obrázek 31 - Detail stolu (archiv autora)

11 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodická literatura

1. BALEKA, J. *Výtvarné umění: Výkladový slovník*, 2010, 2. vyd. Praha, Academia, str.8, ISBN: 978-80-200-1909-7
2. HODGE, S. *Stručný příběh umění: kapesní průvodce klíčovými směry, díly, tématy a technikami*, 1. vyd. Praha: Grada, 2018, str. 214, ISBN 978-80-271-0685-1
3. RUHRBERG, K. et al. *Umění 20. století. Malířství, sovitury a objekty, nová média, fotografie*. 1. vyd. Praha: Slovart, 2004. 840 s. ISBN 80-7209-521-8
4. KOLESÁR, Z. *Kapitoly z dějin designu*, 1. vyd. Praha: VŠUP, 2009, ISBN: 978-80-86863-28-3
5. HOLZWARTH, H. *Modern Art 1870 – 2000: Impressionism to Today*, 1. vyd. Köln: Taschen, 2016
6. DLABAL, S. *Nábytkové umění*, 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2000, ISBN: 80-7169-655-2

b) Internetové zdroje

1. PLESCHER, M. *Is it useful to think of art in terms of high and low?*, The Rapidian, 2013. Dostupné z: <https://www.therapidian.org/high-and-low-art>
2. MANCHESTER, E. *Just what was it that made yesterdays home so different, so appealing (upgrade)*, Tate [online], 2007. Dostupné z: <https://www.tate.org.uk/art/artworks/hamilton-just-what-was-it-that-made-yesterdays-homes-so-different-so-appealing-upgrade-p20271>
3. HAMILTON, R. *Letter for Alison and Peter Smithson*, 1957. Dostupné také z <https://warholstars.org/warhol/warhol1/andy/warhol/articles/popart/hamilton.html>
4. WOLF, P. *Andy Warhol*, 2007, Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/causy/73752/andy-warhol.html>

5. ARSEN, J. *A Short Guide Through the History of Pop Art and Design*, Widewalls, 2016. Dostupné z: <https://www.widewalls.ch/pop-art-design/>
6. BRÁZDIL, O. *Konzumní společnost jako civilizační choroba společnosti globalizované*, Parlamentní listy, 2017. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/profily/Oto-Brazdil-100056/clanek/Konzumni-spolecnost-jako-civilizacni-choroba-spolecnosti-globalizovane-79599>
7. GABRIELA, *Vynález bublinkové fólie*, 2018. Dostupné z: <https://www.top-obaly.cz/clanky/vynalez-bublinkove-folie>
8. AUTOR NEZNÁMÝ, *Pop art*, 2009. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/smery_list.php?smer_id=90
9. KOLMANOVÁ, M. *Jak na pop art v interiéru*, 2018. Dostupné z <https://www.biano.cz/magazin/jak-na-pop-art-v-interieru>
10. KAVKOVÁ, J. *Bydlení – historie bydlení, konec. 20. století = postmoderna*, Dostupné z <https://www.bydlet.cz/340475-bydleni--historie-bydleni-konec-20-stoleti--postmoderna/>

12 RESUMÉ

My bachelor thesis is based on a topic Art in Furniture Design. I have chosen Pop art as the art style I would like to paraphrase and develop in my own way. The aim of my work is to react to a current phenomenon called consumerism. My intention was not to criticize consumer lifestyle. I wished to react on it in an entertaining way. At the same time I wanted to experiment with a material which is not typical for the furniture industry. I have picked out bubble wrap because it symbolizes one of consequences of consumerism. Furthermore this pliable transparent material was originally invented as a 3D wallpaper. I believed that returning it's original purpose is an interesting concept to work with.

The outcome of my bachelor thesis is an installation representing a part of an interior that is wrapped in plastic bubble wrap. I chose a corner with a dressing table, chair, mirror and wallpaper since nowadays it is a great trend to have a place where girls can take care of themselves. From my point of view this tendency is a bit absurd. Since society finds cosmetic tables valuable, I wrapped every part of furniture to symbolically protect it.

I had cut pinewood strips for the table and the chair and I sewed bubble wrap coats on each piece. I used basic transparent bubble wrap for planes and pink bubble wrap for edges. Finally, I used wooden dowel pins and wood glue to assemble the furniture. For the carpet and the mirror, I used sheets of bubble wrap and sewed them together again. Design of each element of installation is very minimalistic as I focused on using unusual material and the concept itself.

Main purposes of the installation „Wrapped“ are mainly to entertain people and force them to think about consumer lifestyle and fast-growing packaging industry.

13 SEZNAM PŘÍLOH

Obrázek 1

Kolekce závěsných popelníků Frammi (archiv autora)

Obrázek 2

Kavárenský stůl Amanita (archiv autora)

Obrázek 3

Kolekce Koko Chanel (archiv autora)

Obrázek 4

Co vlastně dělá naše dnešní přebytky tak odlišné a sympatické (zdroj: <http://www.independent.co.uk/arts-entertainment/art/features/richard-hamilton-the-prophet-of-pop-art-9114366.html>) – 14.04.2020

Obrázek 5

Bocca Lips Sofa (zdroj: <https://www.diiiz.com/en/sofas-2-seater/2508-bocca-lip-sofa-studio-65-salvador-dali.html>) – 16.07.2020

Obrázek 6

Pop Art Dining Chair (<https://www.luxefurniture.net/products/pop-art-dining-chair-1>) – 28.06.2020

Obrázek 7

Coat Check Chair (<https://www.joeyzedon.com/coat-check-chair>) – 28.06.2020

Obrázek 8

Orange Blowing Stool (<https://www.artsy.net/artwork/seungjin-yang-orange-blowing-stool-1>) – 17.07.2020

Obrázek 9

Soft Cabinet (<https://design-milk.com/soft-cabinets-by-studio-dewi-van-de-klomp/>) – 28.06.2020

Obrázek 10

Bubble Wrap Bag, PKGSP, (<https://packagingspecialist.eu/en/>) – 16.07.2020

Obrázek 11

Corridor, (<https://www.dezeen.com/2016/09/21/michael-iveson-bubble-wrap-corridor-installation-the-averard-hotel-london/>) – 4.07.2020

Obrázek 12

F19, Craig Green (<https://www.simplemost.com/designer-craig-green-bubble-wrap-clothing/>) – 20.06.2020

Obrázek 13

Vincent, (<https://www.ignant.com/2014/05/06/bubble-wrap-paintings-by-bradley-hart/>) – 28.06.2020

Obrázek 14

Bubbles (<https://www.insidecor.cz/blog/bubbles-bublinkove-poteseni-ze-skla/>) – 20.06.2020

Obrázky 15

Materiálové zkoušky (archiv autora)

Obrázky 16

Materiálové zkoušky (archiv autora)

Obrázky 17

První návrh (archiv autora)

Obrázky 18

Materiálové zkoušky (archiv autora)

Obrázky 19

Materiálové zkoušky (archiv autora)

Obrázek 20

Rozměry (archiv autora)

Obrázky 21

Materiálové zkoušky (archiv autora)

Obrázek 22

Proces výroby

Obrázek 23

Proces výroby (archiv autora)

Obrázek 24

Stůl a stolička (archiv autora)

Obrázek 25

Detail koberce (archiv autora)

Obrázek 26

Zrcadlo (archiv autora)

Obrázek 27

Prezentační fotografie (archiv autora)

Obrázek 28

Prezentační fotografie (archiv autora)

Obrázek 29

Finální fotografie (archiv autora)

Obrázek 30

Detail stolu (archiv autora)

Obrázek 31

Detail stolu (archiv autora)